

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Semana a z členov senátu JUDr. Petra Dukesa, JUDr. Anny Markovej, JUDr. Jany Zemaníkovej a JUDr. Margity Fridovej, v právnej veci žalobcu **F.**, zast. advokátom, JUDr. J., proti žalovanému **1/ P.**, zast. advokátom JUDr. I., **2/ M.**, zast. advokátkou JUDr. K., **3/ M.**, zast. advokátom JUDr. J., **o určenie neplatnosti zmluvy o prevode obchodného podielu**, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. októbra 2006 č. k. 2 Obo 137/2006-240, v spojení s opravným uznesením z 1. februára 2007 č. k. 2 Obo 137/2006-259, rozhodol

t a k t o :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Účastníkom náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom zo 17. februára 2006 č. k. 7 Cb 20/2004-197 určil, že zmluva o prevode obchodného podielu z 20. augusta 2003, ktorou žalovaný v 1. rade

previedol na žalovaného v 2. rade celý obchodný podiel spoločnosti E., IČO: X., ako aj zmluva o prevode obchodného podielu z 20. februára 2004, ktorou žalovaný v 2. rade previedol na žalovaného v 3. rade celý obchodný podiel spoločnosti E., IČO: X., sú neplatné. Podľa odôvodnenia rozsudku súd dospel k záveru, že žalobca je vo veci aktívne legitimovaný a osvedčil naliehavý právny záujem na určení neplatnosti. Usúdil, že prevod obchodného podielu je tzv. absolútnym obchodom a podlieha na základe § 261 ods. 3 písm. a/ Obch. zák. režimu tohto právneho predpisu, a preto vec rozhodol v zmysle ust. § 289 a nasl. Obch. zák. Teda vychádzal z toho, že záväzok žalovaného v 1. rade, vyplývajúci zo zmluvy o budúcej zmluve, nezanikol podľa § 292 ods. 5, a preto žalovaný v 1. rade nemohol platne previesť obchodný podiel v celosti na žalovaného v 2. rade.

Na odvolanie žalovaných v 1. a v 2. rade Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 18. októbra 2006 č. k. 2 Obo 137/2006-240 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a žalobu zamietol. Podľa odôvodnenia rozsudku odvolací súd vychádzal zo zistenia, že zmluva o budúcej zmluve zo dňa 9. mája 2002 je nadpísaná zmluva o budúcej zmluve o prevode obchodného podielu, uzavretá v zmysle ust. § 50a Obč. zák. Súd prvého stupňa posúdil vec podľa § 289 a nasl. Obch. zák. vychádzajúc z názoru, že prevod obchodného podielu je tzv. absolútnym obchodom, a preto na základe § 261 ods. 3 písm. a/ Obch. zák. podlieha výhradne režimu Obchodného zákonníka.

Základný a východiskový omyl, ktorý spôsobil ďalší nesprávny postup súdu prvého stupňa je v nesprávnej interpretácii ust. § 261 ods. 3 písm. a/ Obch. zák., z ktorého tento súd vyvodil, že prevod obchodného podielu je tzv. absolútnym obchodom, a preto podlieha režimu Obchodného zákonníka, konkrétne ust. § 289 a nasl. Obch. zák.

Tento výklad však nie je správny.

Podľa § 261 ods. 3 písm. a/ Obch. zák. touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy medzi zakladateľmi obchodných spoločností. Medzi spoločníkom a obchodnou spoločnosťou, ako aj medzi spoločníkmi navzájom, pokiaľ ide o vzťahy týkajúce sa účasti na spoločnosti, ako aj vzťahy zo zmlúv, ktorými sa prevádza podiel spoločníka, medzi štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, alebo členom štatutárnych a dozorných orgánov spoločnosti a obchodnou spoločnosťou, ako aj

v vzťahy medzi spoločníkom a obchodnou spoločnosťou pri zriaďovaní záležitostí spoločnosti a záväzkové vzťahy medzi prokuristom a spoločnosťou pri výkone jeho poverenia.

Pozornosti súdu prvého stupňa pri interpretácii prvej polovice tohto ustanovenia zrejme uniklo, že jeho prvá časť až po slovo „navzájom“ vymenúva subjekty, ktorých sa ustanovenie týka a časť od slova „pokiaľ“ vymedzuje vzťahy medzi spomenutými subjektami, ktoré upravuje. To značí, že treťou časťou Obchodného zákonníka sa upravujú aj vzťahy zo zmlúv, ktorými sa prevádza podiel spoločníka, ale len keď subjektami týchto zmlúv sú subjekty vymenované a vymedzené v prvej časti polovice citovaného ustanovenia.

Z uvedeného vyplýva, že súd prvého stupňa mal vec posúdiť podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, konkrétne podľa § 50a Obč. zák.

Nakoľko ust. § 50a Obč. zák. nemá nadpis a ani v texte neobsahuje výraz „zmluva o budúcej zmluve“, ale používa termín „záväzok“, je pochopiteľné, že je oproti zdanlivo pomerne podrobnej úprave tohto inštitútu v Obchodnom zákonníku iba rámcová.

Podľa § 50a ods. 1 veta po bodkočiarkke Obč. zák. sa účastníci musia dohodnúť o podstatných náležitostiach budúcej zmluvy.

Všeobecne sa ustanovenie § 50a ods. 1 Obč. zák. interpretuje tak, že zmluva o budúcej zmluve musí obsahovať a/ zhodu vôle zmluvných strán, vyjadrenú v písomnej forme o uzavretí zmluvy o budúcej zmluve; b/ dobu, dokedy zmluvné strany budúcu zmluvu uzatvoria; c/ esenciálne (podstatné) náležitosti budúcej (hlavnej) zmluvy. Nakoľko k uzatvoreniu dohodnutej budúcej (hlavnej) zmluvy dochádza na základe návrhu a jeho akceptácie, je nepochybné, že budúca, uzavrieť sa majúca zmluva musí byť v zmluve o budúcej zmluve vypracovaná tak, aby ju bolo treba len podpísať.

Názor súdu prvého stupňa, že zmluva o budúcej zmluve o prevode obchodného podielu nemusí ako podmienku svojej platnosti obsahovať vyhlásenie žalobcu ako nadobúdateľa obchodného podielu, ktorý nie je spoločníkom, že pristupuje k zakladateľskej listine v zmysle § 115 ods. 3 Obch. zák., vyplývajúcej z mienky, že zákon neustanovuje,

že vyhlásenie musí byť zakotvené priamo v zmluve o prevode obchodného podielu, je v rozpore so znením § 115 ods. 3 Obch. zák. Ten výslovne v druhej vete ustanovuje, že nadobúdateľ, ktorý nie je spoločníkom, v nej (teda v zmluve o prevode obchodného podielu) musí vyhlásiť, že pristupuje k spoločenskej zmluve, prípadne stanovám, ak boli prijaté.

Zmluva o budúcej zmluve v čl. 5 nadpísanom „Náležitosti budúcej zmluvy“ v bode 5.1. ustanovuje, že budúca zmluva bude mať právnu formu zmluvy o prevode obchodného podielu podľa § 115 a nasl. Obch. zák. a bude uzatvorená v písomnej forme. Použitý výraz „budúca zmluva“ bude mať právnu formu zmluvy o prevode obchodného podielu podľa § 115 a nasl. Obch. zák., však nemožno hodnotiť ako výraz obsahujúci, resp. zahrňujúci všetky podstatné náležitosti budúcej zmluvy. Navyše ust. § 115 ods. 3 Obch. zák. výslovne predpisuje, že nadobúdateľ, ktorý nie je spoločníkom, v nej musí vyhlásiť teda toto vyhlásenie, musí byť obsahom budúcej zmluvy v zmluve o budúcej zmluve, že pristupuje k spoločenskej zmluve, prípadne stanovám, ak boli prijaté.

Odvolací súd tiež zistil, že zmluva o budúcej zmluve, uzatvorená dňa 9. mája 2002, nespĺňa ani náležitosť predpísanú ust. § 50a ods. 2 Obč. zák. a síce dobu, dokedy zmluvné strany budúcu zmluvu uzatvoria. Je nesporné, že táto, ak má spĺňať náležitosti ust. § 37 ods. 1 Obč. zák., musí byť určitá. Podľa názoru odvolacieho súdu znenie čl. 4 bod 4.1., podľa ktorého budúci prevádzkovateľ a budúci nadobúdateľ sa zaväzuje, že na základe písomnej výzvy budúceho nadobúdateľa, ktorú budúcu prevádzkovateľovi predloží najneskôr v deň, v ktorej uplynú tri roky odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto zmluvy, uzatvoria do 30 dní odo dňa predloženia výzvy zmluvu o prevode obchodného podielu podľa bodu 1.2., nemožno považovať za presné určenie doby, dokedy zmluvné strany budúcu zmluvu uzatvoria. Zmluva o budúcej zmluve, zo dňa 9. mája 2002, nespĺňa teda ani túto náležitosť zmluvy o budúcej zmluve, predpísanú ust. § 50a ods. 1 Obč. zák.

Na tomto základe odvolací súd dospel k záveru, že zmluva o budúcej zmluve zo dňa 9. mája 2002 je neurčitá, a preto podľa § 37 ods. 1 Obč. zák. neplatná. Z tejto skutočnosti potom vyplýva, že súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil, keď napadnutým rozsudkom žalobe vyhovel. Preto odvolací súd v súlade s § 220 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol.

Z tejto skutočnosti potom vyplýva ďalší záver a síce ten, že na určení žalobou podľa § 80 písm. c/ O.s.p., uplatnenej neplatnosti zmluvy o prevode obchodného podielu zo dňa 20.8.2003, ktorou žalovaný v 1. rade previedol na žalovaného v 2. rade celý obchodný podiel v spoločnosti E., IČO: X., ako aj neplatnosti zmluvy o prevode obchodného podielu zo dňa 20.2.2004, ktorou žalovaný v 2. rade previedol na žalovaného v 3. rade celý obchodný podiel v spoločnosti E., neexistuje na strane žalobcu ustanovením § 80 písm. c/ O.s.p. požadovaný naliehavý právny záujem na určení neplatnosti uvedených zmlúv.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca a navrhol ho zrušiť a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie. Na zdôvodnenie dovolania uviedol:

Žalobca na rozdiel od odvolacieho súdu je toho názoru, že ak predmetom zmluvy, ktorá sa má na základe zmluvy o budúcej zmluve za dohodnutých podmienok a v dohodnutej dobe uzavrieť, je zmluva upravená výhradne v Obchodnom zákonníku a zároveň zmluva, ktorá sa spravuje Obchodným zákonníkom vždy bez ohľadu na povahu jej účastníkov, je potrebné aj zmluvu o budúcej zmluve, v ktorej sa účastníci dohodnú, uzavrieť typ zmluvy spĺňajúci uvedené podmienky, posudzovať podľa ustanovení Obchodného zákonníka a nie podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Zmluva o prevode obchodného podielu v obchodnej spoločnosti s ručením obmedzeným je zmluvou upravenou výhradne v ustanoveniach Obchodného zákonníka, a to konkrétne v § 115, a preto aj zmluvu o budúcej zmluve, v ktorej sa účastníci zaviazali uzavrieť zmluvu o prevode obchodného podielu, treba už z tohto dôvodu posudzovať podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Interpretácia ustanovenia § 261 ods. 3 písm. a/ Obch. zák. odvolacím súdom, podľa ktorej by sa treťou časťou Obchodného zákonníka mali spravovať aj vzťahy zo zmlúv, ktorými sa prevádza podiel spoločníka, avšak len vtedy, keď subjektami týchto zmlúv sú subjekty vymenované v prvej časti prvej polovice citovaného ustanovenia, nie je vôbec správna. Slovo „navzájom“ neoddeľuje jemu predchádzajúcu časť zákonného ustanovenia § 261 ods. 1 písm. a/ Obch. zák. od ostatnej časti tohto zákonného ustanovenia a z celého textu tohto zákonného ustanovenia určite nemožno vyvodiť, že jeho časť „ako aj vzťahy zo zmlúv, ktorými sa prevádza podiel spoločníka“, sa viaže z hľadiska subjektu týchto vzťahov k predchádzajúcej časti tohto zákonného ustanovenia do slova „navzájom“. Takýto výklad nemá ani gramatické opodstatnenie, ale nie je ani logický, pretože z uvedeného zákonného ustanovenia

jasne vyplýva, že treťou časťou zákona (Obchodného zákonníka) sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov aj záväzkové vzťahy zo zmlúv, ktorými sa prevádza podiel spoločníka. Tá časť ustanovenia § 261 ods. 1 písm. a/, z ktorého táto skutočnosť vyplýva, má vo vzťahu k ostatným častiam tohto zákonného ustanovenia (písm. a/) samostatné (autonómne) postavenie a nie je teda závislá od ostatných častí tohto zákonného ustanovenia, ktoré inak vymedzuje viaceré samostatné prípady vymedzenia možných absolútnych obchodných vzťahov (záväzkové vzťahy medzi zakladateľmi obchodných spoločností, záväzkové vzťahy medzi spoločníkom a obchodnou spoločnosťou, záväzkové vzťahy medzi spoločníkmi navzájom, pokiaľ ide o vzťahy týkajúce sa účasti na spoločnosti, záväzkové vzťahy zo zmlúv, ktorými sa prevádza podiel spoločníka, záväzkové vzťahy medzi štatutárnym orgánom alebo členom štatutárných a dozorných orgánov spoločností a obchodnou spoločnosťou, záväzkové vzťahy medzi spoločníkom a obchodnou spoločnosťou pri zriaďovaní záležitostí spoločnosti a záväzkové vzťahy medzi prokuristom a spoločnosťou pri výkone jeho povolania). Zo súvisiacich zákonných ustanovení Obchodného zákonníka, upravujúcich prevod obchodného podielu v spoločnosti s ručením obmedzeným (§ 115) je dostatočne zrejmé, že spoločník spoločnosti s ručením obmedzeným môže previesť obchodný podiel v tejto spoločnosti alebo jeho časť (§ 117) na ďalšieho spoločníka, ale aj na inú osobu za splnenia príslušných zákonných podmienok. To znamená, že nepochybne aj taká zmluva o prevode obchodného podielu v spoločnosti s ručením obmedzeným, kde nadobúdateľom nie je spoločník, ale iná osoba, je absolútnym obchodom v zmysle ustanovenia § 261 ods. 3 písm. a/ Obch. zák., pretože toto zákonné ustanovenie pri jeho správnom výklade jasne definuje, že absolútnym obchodom, bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkového vzťahu, sú aj vzťahy zo zmlúv, ktorými sa prevádza podiel spoločníka v obchodnej spoločnosti (teda aj v obchodnej spoločnosti s ručením obmedzeným), a to bez ohľadu na to, či nadobúdateľom je spoločník, alebo iná osoba. Výklad zákonného ustanovenia § 261 ods. 3 písm. a/ Obch. zák., aký použil odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, by znamenal, že zmluva o prevode obchodného podielu v spoločnosti s ručením obmedzeným, uzavretá medzi spoločníkmi, by podliehala režimu tohto zákonného ustanovenia a bola by absolútnym obchodom, avšak zmluva o prevode obchodného podielu v spoločnosti s ručením obmedzeným, uzavretá medzi spoločníkom a inou osobou, by už režimu tohto zákonného ustanovenia nepodliehala. Takýto zámer však zákonodarca určite nemal a takýto výklad tohto zákonného ustanovenia nie je vôbec prípustný, a to aj s ohľadom na to, že podmienky prevodu obchodného podielu v spoločnosti s ručením obmedzeným na ďalšieho spoločníka,

alebo na inú osobu, sú v zásade rovnaké (s jediným rozdielom, že prevod podielu na inú osobu musí pripúšťať spoločenská zmluva) a sú upravené v rovnakom zákonom ustanovení § 115 Obch. zák.

V nadväznosti na to, potom odvolací súd nesprávne posúdil aj obsahové náležitosti tejto zmluvy z hľadiska jej podstatných náležitostí, keď ustálil, že táto musela obsahovať aj vyhlásenie nadobúdateľa obchodného podielu o prístupí k spoločenskej zmluve, prípadne stanovám, ak boli prijaté, v zmysle § 115 ods. 3 Obch. zák., ako aj presné vymedzenie doby, dokedy zmluvné strany budúcu zmluvu uzatvoria v zmysle § 50a ods. 1 Obč. zák. Je zrejme totiž, že pri správnom posúdení predmetnej zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy o prevode obchodného podielu zo dňa 9. mája 2002, podľa ustanovení §§ 289 až 292 Obch. zák. je táto zmluva nepochybne platným právnym úkonom. Zmluvou o uzavretí budúcej zmluvy v zmysle § 289 ods. 1, 2 Obch. zák. sa zaväzuje jedna alebo obe zmluvné strany uzavrieť v určenej dobe budúcu zmluvu s predmetom plnenia, ktorý je určený aspoň všeobecným spôsobom, pričom takáto zmluva vyžaduje pre svoju platnosť písomnú formu. Význam a účel zmluvy o zmluve budúcej tak, ako ho majú na mysli ustanovenia §§ 289 až 292 Obch. zák., je potrebné chápať v jej funkcii, zachytiť v pevnej a záväznej forme dosiahnutú dohodu strán o tom, že chcú uzavrieť určitú zmluvu konkrétneho typu. Jej predmetom preto nemusí byť ešte konkrétne plnenie, keďže predmetom takejto zmluvy je len záväzok uzavrieť v určitej dobe príslušnú zmluvu, ktorá bude vlastným podkladom plnenia, o ktoré vo svojej podstate účastníkom takejto zmluvy ide. Z obsahu písomne uzavretej zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy o prevode obchodného podielu zo dňa 9. mája 2002, ktorú som ako budúci nadobúdateľ uzavrel so žalovaným 1/, ako budúcim prevádzateľom, dostatočne vyplýva jednak to, aký typ zmluvy sme sa zaviazali uzavrieť a tiež všetky základné náležitosti takejto zmluvy (určenie obchodnej spoločnosti, v ktorej sa bude obchodný podiel prevádzať, určenie rozsahu, v akom sa bude obchodný podiel prevádzať, ako aj určenie odplaty, za ktorú sa bude prevod obchodného podielu realizovať), ako aj doba, v ktorej sa má riadna zmluva o prevode obchodného podielu uzavrieť, pričom vymedzenie tejto doby v čl. IV. bod 4.1. zmluvy o budúcej zmluve, je dostatočne určité a zrozumiteľné, keď z tohto vyplýva, že ja, žalobca, ako budúci nadobúdateľ a žalovaný 1/, ako budúci prevádzateľ, sme sa zaviazali, že riadnu zmluvu o prevode obchodného podielu uzavrieme na základe písomnej výzvy mňa, žalobcu ako budúceho nadobúdateľa, ktorú žalovanému 1/ ako budúcemu prevádzateľovi predložím najskôr v deň , v ktorý uplynú 3 roky odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto zmluvy, a to do 30

dní odo dňa predloženia takejto výzvy. Podmienkou platnosti takejto uzavretej zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy o prevode obchodného podielu určite nebolo to, aby v tejto bolo obsiahnuté aj vyhlásenie mňa, žalobcu ako budúceho nadobúdateľa obchodného podielu, že pristupujem k spoločenskej zmluve o založení spoločnosti, prípadne k jej stanovám, keďže z ustanovenia § 115 ods. 3 Obch. zák. jednoznačne vyplýva, že takéto vyhlásenie musí nadobúdateľ obchodného podielu uskutočniť až v samotnej zmluve o prevode obchodného podielu, pokiaľ v čase jej uzavretia nie je spoločníkom príslušnej spoločnosti. Keďže žalovaný 1/ za existencie takejto záväzku, skôr ako som mohol ja, žalobca, realizovať svoje právo písomne ho vyzvať k uzavretiu zmluvy o prevode obchodného podielu v spoločnosti E. (predtým E.), v rozsahu 50% na základe zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy o prevode obchodného podielu zo dňa 9. mája 2002, previedol celý obchodný podiel (100%) v tejto spoločnosti na žalovaného 2/ zmluvou zo dňa 20. augusta 2003 a žalovaný 2/ potom následne previedol celý tento obchodný podiel (100%) na žalovaného 3/ zmluvou zo dňa 20. februára 2004, nemal som inú možnosť, než podať predmetnú žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o prevode obchodného podielu zo dňa 20. augusta 2003, uzavretej medzi žalovanými 1/ a 2/ a následne túto rozšíriť aj o určenie neplatnosti zmluvy o prevode obchodného podielu zo dňa 20. februára 2004, uzavretej medzi žalovanými 2/ a 3/. Bez určenia neplatnosti týchto právnych úkonov by totiž moje právo na uzavretie zmluvy o prevode obchodného podielu, vyplývajúce zo zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy o prevode obchodného podielu zo dňa 9. mája 2002, voči žalovanému 1/ bolo nerealizovateľné. Zároveň som, žalobca, v súlade s ustanovením § 290 ods. 1 Obch. zák. a čl. IV bod 4.1. zmluvy o budúcej zmluve vyzval žalovaného 1/ na uzavretie zmluvy o prevode obchodného podielu a keďže žalovaný 1/ k splneniu jeho záväzku nepristúpil (a ani vzhľadom na existujúci právny stav, vytvorený napadnutými zmluvami o prevode obchodného podielu, tak urobiť nemohol), uplatnil som, žalobca, nárok na určenie obsahu zmluvy o prevode obchodného podielu v súlade s ustanovením § 290 ods. 2 Obch. zák. návrhom na začatie konania, ktoré je vedené na Okresnom súde v Trenčíne pod č. 39 Cb 69/2006, kde bolo toto konanie uznesením Okresného súdu Trenčín č. 39 Cb 69/2006-51 zo dňa 9. novembra 2006 prerušené práve z dôvodu prebiehajúceho konania o určenie neplatnosti zmluvy o prevode obchodného podielu, vedeného na Krajskom súde v Trenčíne pod č. 7 Cbs 20/2004. Z týchto skutočností teda dostatočne vyplýva aj môj naliehavý právny záujem, žalobcu, na určenie neplatnosti označených zmlúv o prevode obchodného podielu v spoločnosti E., zo dňa 20. augusta 2003, uzavretej medzi žalovanými 1/ a 2/ a zo dňa 20. februára 2004, uzavretej medzi žalovanými 2/

a 3/, a preto ani právny záver odvolacieho súdu o neexistencii naliehavého právneho záujmu v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. na požadovanom určení neplatnosti týchto právnych úkonov u mňa, žalobcu, nie je správny.

Žalovaný v 1. rade v písomnom vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že navrhuje dovolanie zamietnuť a žalobcu zaviazať na náhradu trov dovolacieho konania. Uviedol, že vo veci sa stotožňuje s právnym názorom odvolacieho súdu.

Žalovaný v 3. rade tiež navrhol dovolanie zamietnuť, poukazujúc na správne závery odvolacieho súdu. Navyiac uviedol, že i v prípade, ak by zmluva o budúcej zmluve o prevode obchodného podielu bola platná (akože nie je), tak v prípade, ak žalovaný v 1. rade porušil svoju povinnosť previesť časť svojho obchodného podielu na žalobcu, tak porušil svoju povinnosť, vyplývajúcu mu zo záväzkového vzťahu, avšak porušenie tohto záväzku nemá za následok neplatnosť prevodu obchodného podielu na inú osobu, ako tú, ktorá bola uvedená v „Zmluve o uzavretí budúcej zmluvy o prevode obchodného podielu“, ale má za následok zánik práv a povinností zo zmluvy o budúcej zmluve pre nemožnosť plnenia a súčasne vznik zodpovednostného vzťahu medzi účastníkmi zmluvy o budúcej zmluve. Teda aj v prípade, ak by dovolací súd vyhodnotil právne posúdenie realizované súdom odvolacím ako nesprávne, vzhľadom na to, že z vecného hľadiska nemôže dôjsť ku zmene rozsudku, t.j. žalobu musí súd vždy zamietnuť, je podľa nášho názoru aj s ohľadom na znenie § 243b ods. 1 („Dovolací súd dovolanie ... zamietne, ak dôjde k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je správne.“) dôvodné dovolanie zamietnuť. Uplatnil náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 OSP), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, a to proti rozhodnutiu, proti ktorému tento mimoriadny opravný prostriedok je prípustný, dovolanie prejednal bez nariadenia dovolacieho pojednávania, preskúmal rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

Aj keď dovolací súd právne závery vyjadrené v odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu považuje v zásade za správne, pre vecnú správnosť jeho rozhodnutia však nie sú rozhodujúce. V tomto smere pozornosti odvolacieho súdu ušla námietka žalovaného v 3. rade, opakovane uvedená aj v jeho odvolaní, že porušenie povinnosti vyplývajúcej

zo zmluvy o budúcej zmluve má právne dôsledky len pre účastníkov tejto zmluvy. Ak dôjde k predaju veci inej osobe, ako tej, ktorá je uvedená v zmluve o budúcej zmluve, táto skutočnosť sama osebe nie je dôvodom neplatnosti kúpnej zmluvy podľa § 39 OZ. Teda, ak účastník zmluvy o budúcej zmluve prevedie vec, ktorej budúci prevod je obsahom tejto zmluvy, platnou zmluvou na tretiu osobu, zaniknú práva a povinnosti zo zmluvy o budúcej zmluve pre nemožnosť plnenia a na ich miesto nastupujú zodpovednostné vzťahy medzi účastníkmi zmluvy o budúcej zmluve. Iný výklad by prisudzoval právnym vzťahom zo zmluvy o budúcej zmluve, účinky rovnajúce sa účinkom absolutným, ktoré ale táto zmluva nevyvoláva. Preto správne žalovaný v 3. rade na tieto aspekty výkladu poukazuje aj vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu a v priebehu konania poukázal v tomto smere aj na konkrétnu právnu prax. Vzhľadom na uvedené dovolací súd považuje rozsudok odvolacieho súdu za vecne správny, a preto pokiaľ ide o ďalšie námietky dovolateľa, k nim už len stručne uvádza nasledovné:

Pokiaľ ide o právny názor odvolacieho súdu, že platnosť zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy o prevode obchodného podielu, je potrebné posúdiť podľa ust. § 50a OZ, dovolací súd s týmto jeho právnym názorom sa plne stotožňuje, a to aj s právnymi dôsledkami, ktoré z toho vyvodil odvolací súd. Vychádzajúc zo zmluvnej voľnosti garantovanej platným právnym poriadkom Slovenskej republiky, účastníci v tejto zmluve z 9. mája 2002 výslovne uviedli, že ju uzatvárajú podľa ustanovenia § 50a Občianskeho zákonníka. Uzavretie takejto zmluvy, prihliadajúc na jej predmet, nie je obmedzené žiadnym ustanovením právneho poriadku, a to ani ust. § 261 ods. 3 písm. a/ Obch. zák. S týmito otázkami sa náležite vypořiadal odvolací súd, a to vrátane dôvodov neplatnosti zmluvy o budúcej zmluve, a teda žaloba o neplatnosť sporných zmlúv z dôvodov uvádzaných žalobcom nemôže byť úspešná.

Na základe uvedených dôvodov dovolací súd podľa ust. § 243b ods. 1 OSP dovolanie zamietol.

Žalovaní síce v dovolacom konaní boli úspešní, avšak vzhľadom na doteraz vzniknuté trovy konania žalobcovi, ako aj jeho dobromyseľnosť, s akou pristupoval k výkladu spornej zmluvy o budúcej zmluve, keď výsledok konania bol do značnej miery závislý aj na úvahe súdov, dovolací súd to považoval za dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 151 OSP), a preto náhradu trov dovolacieho konania účastníkom nepriznal.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 31. júla 2008

JUDr. Juraj Seman, v. r.
predseda senátu